

**บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ**

Roles in Promote to Culture of Tambon Administration Organization in Amnatcharoen

**นางเกศินี คำทวี
นางกาญจนกานต์ ดุสมบัติ**

**งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ**

กระทรวงวัฒนธรรม

ปีงบประมาณ ๒๕๔๘

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยเล่ม สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก
รศ.ดร.พิชญ์ สมพอง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ
คณะกรรมการพิจารณางานวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ทุกท่าน
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล
ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงตาม
วัตถุประสงค์ ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการ
ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการ
ทำงานด้านวัฒนธรรมในจังหวัดอำนาจเจริญ ต่อไป

คณะผู้วิจัย

ABSTRACT

TITLE : the Sub-district Administration Organizations' Role in Promoting Local Culture in Amnat Charoen Province, Bureau of Budget, 2005

The aim of the research was to study the sub-district administration organizations' role in promoting local culture. The study participants were fifty-six presidents of the sub-district administrative organization and fifty-six chief administrators of the sub-district administration organizations. The instrument was a questionnaire containing of eight cases concerning cultural promotion; cultural research, cultural maintenance, cultural revival, cultural development, cultural transmitting, cultural activity supporting, cultural uniqueness supporting and cultural exchange.

The data were analyzed and compared to the participants' sex, age, degree of education and working experience by using the SPSS program.

The findings were as follows:

1. Majority of the sub-district administrative organization executives were male, over fifty-five year of age and working experience less than four years had the role in promoting culture in medium level.
2. Most promoted local culture was the cultural supplement and the public relations. However, there was no research and the supervision.
3. Male and female's attitude toward the role in promoting local culture were indifferent.
4. The sub-district administrative organization executives who were less than 35 and over 35 year of age were significant different on the cultural research at the statistical significant level of 0.01.
5. There was significant different on the cultural preservation at the statistical significant level of 0.05.
6. The sub-district administrative organization executives who worked less than 4 years and over 4 years were significant different at the statistical significant level of 0.01.
7. The cultural revival, development, activity and exchange were different the most at the statistical significant level of 0.01.
8. The cultural transmitting and the cultural uniqueness supporting were different at the statistical significant level of 0.05.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด อำนาจเจริญ ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน ๕๓ ข้อ แบ่งเป็น ๘ ด้าน ได้แก่ ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม ด้านงานเสริมสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรม และด้านงานแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๕๖ คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ๕๖ คน รวม ๑๑๒ คน โดยศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริม วัฒนธรรม ตามตัวแปรดังนี้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน สำหรับการวิเคราะห์ ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version ๑๑

ผลการวิจัย

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากเป็นเพศชาย การศึกษาระดับปริญญาตรี อายุ ๓๕ ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งน้อยกว่า ๔ ปี บทบาทการส่งเสริม วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนมากที่มี การปฏิบัติคือจัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมงานด้านวัฒนธรรม และเน้นการประชาสัมพันธ์ แต่ขาดการวิจัย และการติดตามประเมินผล ผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๑. ผู้บริหารเพศชายกับเพศหญิงมีบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน
๒. ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน
๓. ผู้บริหารที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี กับ อายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป พบว่ามีความแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ คือ ด้านงานวิจัยทางวัฒนธรรม และมีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม

๔. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ๔ ปี กับ ๔ ปีขึ้นไป โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ เมื่อพิจารณารายด้านพบด้านที่มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ คือ ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม ด้านงานพัฒนา วัฒนธรรม ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และด้านงานแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และพบว่ามีด้านที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านงานวิจัย ทางวัฒนธรรม ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม และด้านงานส่งเสริมเอตทัคคะทางวัฒนธรรม

สารบัญ

บทที่		หน้า
๑	บทนำ.....	๑
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	๒
	ขอบเขตของการวิจัย.....	๒
	สมมติฐานการวิจัย.....	๓
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๔
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๕
๒	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๖
	ความสำคัญและความหมายของวัฒนธรรม.....	๖
	ความหมายของบทบาท.....	๕
	ข้อบัญญัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐.....	๕
	กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม.....	๑๐
	ยุทธศาสตร์การดำเนินงานวัฒนธรรมของกระทรวงวัฒนธรรม.....	๑๑
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานวัฒนธรรม.....	๑๓
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๗
๓	วิธีดำเนินการวิจัย.....	๒๐
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๒๐
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๒๐
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๒๒
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๒๒
๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๒๔
๕	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	๓๗
	บรรณานุกรม.....	๔๑
	ภาคผนวก ก. รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ Try Out.....	๔๔
	ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๔๗
	ภาคผนวก ค. รายชื่อองค์กรบริหารส่วนตำบล ที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๕๓
	ภาคผนวก ง. ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	๕๘
	ประวัตินักวิจัย	

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“วัฒนธรรม” เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่แสดงความเป็นมาชาติไทย เป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งของความมั่นคงของชาติ ประเทศไทยเรามีแบบอย่างทางวัฒนธรรมเป็นของตนเองมาช้านาน แม้ประเทศชาติจะผ่านภาวะวิกฤตมาหลายครั้งหลายคราและต้องเผชิญกับการแพร่ขยายของวัฒนธรรมจากชาติอื่นๆ แต่ประเทศไทยก็ยังรักษาความเป็นไทยมาตลอด (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๔๔)

วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตจึงมีความเกี่ยวข้องกับคนทุกคนตลอดมา เพราะการดำเนินชีวิตประจำวันของคนล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม ดังนั้น การดำเนินงานวัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องให้คน(ประชาชน) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากที่สุด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรปกครองตนเองพื้นฐานและใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดคั้งนั้นกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘๕ จึงได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี “หน้าที่” บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี “สิทธิ” ที่จะจัดการศึกษาอบรมและฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่นนั้น โดยคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๔๔ : ๗)

นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัติสภาวัฒนธรรมตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) มาตรา ๖๗ ได้กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นอำนาจและหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ ได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ(๘)บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ ในหมวด ๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา และ องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเองดังนี้ (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และในมาตรา ๑๗ ได้กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (๑๘) การส่งเสริมกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

จากกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ และพระราชบัญญัติสภาวัฒนธรรมตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนการกระจายอำนาจ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ ส่งผลให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายตามอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริหารสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นได้ ทำให้คณะผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญกระทรวงวัฒนธรรมซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรมในระดับท้องถิ่นโดยตรง จึงมีความสนใจและต้องการศึกษาบทบาทในการดำเนินงานส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ ทั้งนี้เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาร่วมบูรณาการวางแผนการปฏิบัติงานวัฒนธรรมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ
๒. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ ตามตัวแปรที่แตกต่างกัน ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้ คือ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๕๖ คน ทั้งนี้เพราะนายกององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง ให้ทำหน้าที่ในการพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ม.๖๖) และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕๖ คน เพราะปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ปฏิบัติราชการตามระเบียบกฎหมายการปกครองท้องถิ่นในตำบลนั้นๆ รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน ๑๑๒ คน

๒. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

ดั่งแปรอิสระหรือตัวแปรต้น(Independent Variable) ได้แก่

๑.๑ เพศ

๑.๒ อายุ

๑.๓ ระดับการศึกษา

๓.๔ ประสพการณ์ทำงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม ซึ่งมี ๘ ด้าน คือ ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม และด้านงานเสริมสร้างเอตทัคคะทางวัฒนธรรม ในการเสนอผลการวิเคราะห์จะเสนอเป็นบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมแต่ละด้านและรวมทั้ง ๘ ด้าน

สมมติฐานการวิจัย

ในวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒ เป็นการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมระหว่างตัวแปรต่างๆ ได้แก่

๑. เพศ เพื่อให้รู้ว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเพศหญิงกับผู้บริหารเพศชาย กลุ่มใดจะมีบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมมากกว่า ซึ่งคาดว่าผู้บริหารส่วนตำบล ต้องบริหารงานภายใต้ระเบียบกฎหมายอันเดียวกัน ถ้าผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดไว้ ก็น่าจะไม่มีปัญหาความแตกต่างเรื่องเพศ ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการแสดงบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม

๒. อายุของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้รู้ว่าอายุของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลระหว่างช่วงอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี และ ๓๕ ปี ขึ้นไป กลุ่มใดมีบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมมากกว่า ซึ่งคาดว่าผู้บริหารอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป น่าจะมีบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมมากกว่า ซึ่งคาดว่าผู้บริหารที่มี อายุมากขึ้นน่าจะมี ความสนใจงานด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่นเพิ่มขึ้นด้วย เพราะคนที่มีอายุมากขึ้นมักจะเริ่ม หันมาให้ความสำคัญในเรื่องของการตั้งสมและสืบทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ถ้าผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดไว้ เราก็สามารถใช้ข้อมูลในการประชาสัมพันธ์ในกลุ่มผู้บริหารอายุ ๓๕ ปี ให้ส่งเสริมสนับสนุนงานวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นและทำความเข้าใจตลอดจนประสานงานการดำเนินงานวัฒนธรรม กับกลุ่มผู้บริหารอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี เพิ่มมากขึ้น เพื่อส่งผลต่อการบริหารจัดการงานวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

๓. ระดับการศึกษา เพื่อให้รู้ว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาระดับใดมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมมากกว่า ซึ่งก็คาดว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาสูงน่าจะมีบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม มากกว่าเพราะผู้บริหารที่มีการศึกษาสูงน่าจะเห็นความสำคัญของการบริหารงานทุกด้านในตำบลโดยเฉพาะงานวัฒนธรรมซึ่งหมายถึง ความเจริญของงานอันเป็นพื้นฐานแห่งอารยธรรมของมนุษยชาติ ถ้าผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดไว้ เราก็สามารถใช้ข้อมูลในการประชาสัมพันธ์ และทำความเข้าใจกับประชาชนให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้น เพื่อส่งผลต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคตต่อไป

๔. ประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อให้รู้ว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่ำกว่า ๔ ปี และ ๔ ปี ขึ้นไปกลุ่มใดจะมีบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมมากกว่า ซึ่งก็น่าจะคาดว่าผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำแหน่งมากกว่าจะมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมมากขึ้นด้วย ทั้งนี้เพราะผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพในการทำงานมากจะมีเวลาในการศึกษางานทุกด้าน และเรียนรู้ข้อบกพร่อง ข้อจำกัดในการบริหารจัดการท้องถิ่นมากขึ้นด้วย ถ้าผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดไว้เราก็สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับการติดต่อประสานงานดำเนินงานวัฒนธรรมในท้องถิ่น และการสร้างความรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ในพื้นที่ จังหวัดอำนาจเจริญ

๒. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ

๓. บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม หมายถึง ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรม ที่พึงกระทำขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งประกอบด้วย ขอบข่ายงานวัฒนธรรม จำนวน ๘ ด้าน คือ

๓.๑ งานวิจัยวัฒนธรรม หมายถึง การสำรวจ ศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ พัฒนา ถ่ายทอด ส่งเสริม เสริมสร้างเอกลักษณ์และแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

๓.๒ งานอนุรักษ์วัฒนธรรม หมายถึง การพิทักษ์รักษาและธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความหวงแหน ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของคนรุ่นหลัง

๓.๓ งานฟื้นฟูวัฒนธรรม หมายถึง การเลือกสรรวัฒนธรรมที่สูญหายหรือกำลังเสื่อมสลาย มาทำให้มีความหมายและความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

๓.๔ งานพัฒนาวัฒนธรรม หมายถึง การริเริ่ม สร้างสรรค์ และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัย บังเกิดคุณประโยชน์แก่ชีวิต สังคม และธรรมชาติ โดยที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทย

๓.๕ งานถ่ายทอดวัฒนธรรม หมายถึง การนำวัฒนธรรมที่ผ่านการเลือกสรรกลั่นกรองแล้วไปใช้ในกระบวนการให้การศึกษา อันจะยังผลให้สมาชิกในสังคมเกิดความเข้าใจตระหนักในคุณค่า และนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับยุคสมัย

๓.๖ งานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม หมายถึง การสนับสนุนให้บุคคลหรือหน่วยงาน สามารถจัดกิจกรรมวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓.๗ งานส่งเสริมสร้างเอกทัศกะทางวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนให้ บุคคลที่มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้มีโอกาสแสดงออก และพัฒนาความรู้ความ สามารถอย่างเต็มตามศักยภาพถึงขั้นที่สมควร ได้รับการยกย่องว่าเป็นเอกทัศกะทางวัฒนธรรมของชาติ ในด้านนั้นๆ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลและหน่วยงาน ทั้งนี้ในระดับท้องถิ่นและระดับ ชาติได้ทำกิจกรรมทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมอันนำไปสู่ การสร้างเอกทัศกะทางวัฒนธรรมในอนาคต

๓.๘ งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลและหน่วย งานต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเพื่อ สร้างเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำไปสู่สันติภาพและสันติสุขแห่งการอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลของการวิจัยจะทำให้รู้ว่ามีตัวแปรหรือองค์ประกอบอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการ ส่งเสริมวัฒนธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งความรู้ที่ได้ในครั้ง นี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

๑. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างสื่อเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการงานวัฒนธรรมใน ท้องถิ่นได้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ว่าเรื่องใดควรที่จะจัดการแบบใด มีความสำคัญมากน้อยแค่ไหน เพื่อให้ ท้องถิ่นได้ส่งเสริมสนับสนุนงานวัฒนธรรมได้อย่างเต็มตามศักยภาพ และสอดคล้องกับบริบทของ ชุมชน สังคมของท้องถิ่นต่อไป

๒. เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานวัฒนธรรมใน ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากประโยชน์ทั้ง ๒ ข้อนี้ จะส่งผลให้ในอนาคตองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความ สามารถในการบริหารจัดการงานวัฒนธรรมของท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบได้อย่าง เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลต่องานพัฒนาคนในด้านสติปัญญา และด้านจิตใจ ซึ่งเป็นองค์ ประกอบของความเจริญด้านอื่นๆ ในท้องถิ่น

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดแบ่งการนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. ความสำคัญและความหมายของวัฒนธรรม
๒. ความหมายของบทบาท
๓. ข้อบัญญัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐
๔. กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม
๕. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานวัฒนธรรมของกระทรวงวัฒนธรรม
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานวัฒนธรรม
๗. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. ความสำคัญและความหมายของวัฒนธรรม

ความสำคัญของวัฒนธรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทาน พระบรมโฆษาทไว้ว่า

“งานด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม นั้น เป็นงานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและจิตใจ ซึ่งเป็นทั้ง ต้นเหตุและองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษา และดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป”

ในแนวทางในการศึกษา ส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ตามนโยบายวัฒนธรรม แห่งชาติ ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ ๓ ลักษณะ คือ

๑. วัฒนธรรมเป็นพื้นฐานและเครื่องมือสำหรับสร้างเสริมความสามัคคีกลมเกลียวและ ความเป็นปึกแผ่นในหมู่ประชาชน วัฒนธรรมจะช่วยชักนำให้คนประพฤติดี ปฏิบัติธรรม และพร้อมที่จะเผชิญชีวิตร่วมกันบนผืนแผ่นดินเดียวกันทั้งในยามสุขและยามทุกข์

๒. วัฒนธรรมเป็นกรอบและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพ แวดล้อมจึงถือได้ว่าวัฒนธรรมเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกของสังคม ซึ่งอาจจะช่วย ป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการของสมาชิกและของสังคมได้

๓. วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ เป็นลักษณะเด่นประจำชาติ หรือประจำหมู่คณะซึ่งมีส่วนช่วยให้ชนในชาติมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน อันจะทำให้บังเกิดความรักสามัคคีกัน และจะส่ง

ผลต่อการรวมพลังของหมู่คณะและธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๔๗ : ๗)

ความหมายของวัฒนธรรม

มนุษย์สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อประโยชน์แห่งการดำรงชีวิต วัฒนธรรมจึงมีความเกี่ยวข้องกับ
มนุษย์ทุกคนในสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงมีผู้ให้ความหมายคำว่า “วัฒนธรรม” ไว้หลากหลาย
ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ให้ความหมายของคำวัฒนธรรมว่า หมายถึง
“พฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่พวก
ของคน”

วัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงามซึ่งเป็นผลจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ
มนุษย์มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ จำแนกออกเป็น ๓ ด้าน คือ จิตใจ สังคม และวัตถุ มีการ
สั่งสมและสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่งจนกลายเป็น
แบบแผนที่สามารถเรียนรู้และก่อให้เกิดพฤติกรรมและผลิตผลทั้งที่เป็นรูปธรรมและแลกเปลี่ยน เพื่อ
สร้างเสริมคุณภาพแห่งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สังคม และธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์สามารถ
ดำรงชีวิตอย่างมีสันติภาพ สันติสุขและอิสรภาพ อันเป็นพื้นฐานแห่งอารยธรรมของมนุษยชาติ
(สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๔๗:๘)

จุมพล หนิมพานิช (มนุษย์กับสังคม, ๒๕๓๘:๘๖) ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า “แบบแผน
หรือวิธีการและกฎเกณฑ์การดำเนินชีวิต มีลักษณะและหน้าที่สำคัญหลายประการ โดยทั่วไปวัฒน
ธรรมแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับวัตถุ และวัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวกับ
กับวัตถุ..... ได้แก่

๑. วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับวัตถุ ได้แก่ สิ่งของหรือวัตถุที่มนุษย์ที่มนุษย์ผลิต สร้าง
ขึ้นมา เช่น เครื่องมือ รถยนต์ สิ่งก่อสร้าง อาคารบ้านเรือน โทรศัพท์ เป็นต้น

๒. วัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวกับวัตถุ ได้แก่ ภาษา ถ้อยคำที่ใช้พูด ความคิด ค่านิยม
ประเพณี ความเชื่อที่มนุษย์ยึดถือเกี่ยวกับศาสนา ลัทธิการเมือง.....”

ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๔๗:
๘-๙) ได้ชี้ให้เห็นว่า ถ้าเข้าใจความหมายของวัฒนธรรมในเชิงชีวิตวัฒนธรรมแล้วจะสามารถสรุป
คุณลักษณะของวัฒนธรรมได้ ๘ ประการ คือ

๑. มีความหลากหลาย กระจายอำนาจ จึงส่งเสริมการเมืองระบอบประชาธิปไตย วัฒนธรรมจะ
มีลักษณะหลายหลายไปตามชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ถ้าเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมก็ต้องส่งเสริมความเป็น
ตัวเองทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ก็เท่ากับเป็นการกระจายอำนาจและส่งเสริมการเมือง

ระบอบประชาธิปไตย การเห็นคุณค่าและส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นการพัฒนาประชาธิปไตย

๒. กระจายรายได้และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจุดแข็งของไทยที่คนอื่นไม่มี คือ วัฒนธรรมไทย ควรคิดเรื่องเศรษฐกิจกับวัฒนธรรมให้เชื่อมต่อกัน เพราะเศรษฐกิจในรูปแบบปัจจุบัน มีลักษณะกระจายรายได้สูง วัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการกระจายรายได้

๓. ส่งเสริมศักดิ์ศรีของชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรม คือ ภูมิปัญญาของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีรากชอนไปไกล ถ้าเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นย่อมมีศักดิ์ศรี ถ้าชุมชนท้องถิ่นมีศักดิ์ศรีคนทั้งประเทศก็จะมีเกียรติ มีความสุข เป็นการเปิดทางเลือกกว้างขวางให้ผู้คนลดความเครียดและความขัดแย้งในสังคมลง

๔. มีความเป็นบูรณาการ วัฒนธรรมเป็นเรื่องความเชื่อมโยงอย่างเป็นบูรณาการทุกมิติ วัฒนธรรมเป็นเรื่องของคนทั้งหมดในชุมชนหรือสังคม ที่มีความเชื่อและระบบคุณค่าและการปฏิบัติร่วมกัน เป็นทั้งเรื่องของเศรษฐกิจ จิตใจ การเมือง สังคม สิ่งแวดล้อมพร้อมกันไปหมดเป็นเรื่องเดียวกัน

๕. สร้างความสรสสานสอดคล้องและความสมดุลยั่งยืน เพราะความเป็นบูรณาการและความที่มีรากลึกยาวนาน วัฒนธรรมจึงมีลักษณะประสานหรือมีความสรสสานสอดคล้องระหว่างมนุษย์ทั้งกายและใจกับสังคม และกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งทั้งหลายทั้งปวงตามธรรมชาติ

๖. มีการพัฒนาจิตใจและจิตวิญญาณอันลึกซึ้ง การพัฒนาทางวัตถุไม่คำนึงถึงคุณค่าทางจิตใจและจิตวิญญาณ วัฒนธรรมคำนึงถึงเรื่องจิตใจและจิตวิญญาณอันลึกซึ้ง สนับสนุนกรรมให้ความสุขทางจิตใจ

๗. ส่งเสริมความเข้มแข็งของสังคม ต้องส่งเสริมให้สังคมเข้มแข็งจึงจะดั่งคุณอำนาจและฟื้นฟูบูรณะศีลได้ วัฒนธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมความเข้มแข็งของสังคม เพราะวัฒนธรรมต้องมีความเป็นชุมชน ความเป็นชุมชนต้องมียอดกรชุมชน การมียอดกรชุมชนทำให้ชุมชนหรือสังคมเข้มแข็ง

๘. เป็นการผดุงศีลธรรมของสังคม เมื่อวัฒนธรรมมีลักษณะทั้ง ๗ ประการดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นการผดุงศีลธรรม

อาจสรุปได้ว่า วัฒนธรรม คือ วิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งมีแบบแผนการประพฤติการแสดงออก ซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันยอมรับ สามารถเข้าใจและซาบซึ้งร่วมกัน อันจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่สมดุลและยั่งยืนระหว่างคนกับการพัฒนาคุณภาพสังคม สภาพแวดล้อมและธรรมชาติในสังคมแห่งนั้น

๒. ความหมายของบทบาท

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ให้ความหมายว่า “บทบาท” ว่าหมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้มีผู้ให้ความหมายและเสนอแนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังต่อไปนี้

ทิตยา สุวรรณชญ (๒๕๒๗:๓๘) ได้กล่าวถึงความหมายไว้ว่า “.....ในเรื่องของ “บทบาท” ถ้าเปรียบด้านหนึ่งของเหรียญสลึง คือ “ตำแหน่ง” อีกด้านหนึ่งของเหรียญสลึงก็คือ บทบาท..... ตำแหน่งเป็นผลรวมของหน้าที่ ดังนั้น บทบาทก็คือ การประพฤติปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่.....”

สุพัตรา สุภาพ(๒๕๒๕ :๒๖) ได้อธิบายความหมายของบทบาท สรุปได้ว่า “บทบาท คือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ ซึ่งสถานภาพเป็นตำแหน่งที่ได้จากการเป็นสมาชิกของกลุ่ม เป็นสิทธิและหน้าที่ทั้งหมดที่บุคคลมีอยู่กับผู้อื่น และสังคมส่วนรวม สถานภาพจะกำหนดว่าบุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม”

อาจสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่คนต้องแสดงออก ตามตำแหน่งหน้าที่ กำหนดไว้และพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๓. ข้อบัญญัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

(สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๔๗: ๑-๒)

๓.๑ สิทธิทางวัฒนธรรมของคนไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดสิทธิทางวัฒนธรรมของคนไว้ในหมวดที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยในมาตรา ๔๖ ดังนี้

มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งรวมตัวกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๓.๒ หน้าที่ของคนไทยในเรื่องวัฒนธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นหน้าที่สำคัญของบุคคล ของรัฐ และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ดังนี้ กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ของบุคคล โดยกำหนดไว้ในหมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย ในมาตรา ๖๕ ดังนี้

มาตรา ๖๕ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากรช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พักภัย ป้องกัน และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ของรัฐ โดยกำหนดไว้ในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในมาตรา ๘๑ ดังนี้

มาตรา ๘๑ รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ

กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในหมวด ๕ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๘๕ ดังนี้

มาตรา ๒๘๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษา อบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา ๔๓ และมาตรา ๘๑ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษา ศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

๔. กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

นอกจากสาระสำคัญทางวัฒนธรรมตามมาตราต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว ประเทศไทยยังมีกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรมอีกหลายฉบับ ทั้งที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง และโดยอ้อม ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะกฎหมายที่สำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยตรงดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นกฎหมายที่กล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรม หน้าที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของบุคคล ลักษณะของวัฒนธรรมที่บุคคลต้องปฏิบัติตาม รวมทั้งแนวทางในการจัดตั้งสมาคมหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เช่น สมาคม มูลนิธิ เป็นต้น ในปัจจุบันแม้ว่ากฎหมายฉบับนี้จะยังคงบังคับใช้อยู่ แต่การให้ความสำคัญกับบทบัญญัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมบางอย่างในกฎหมายฉบับนี้ยังไม่มากนัก เนื่องจากบทบัญญัติบางอย่างไม่สอดคล้องหรือเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรมกำลังพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายฉบับนี้ เพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับกระแสของการเปลี่ยนแปลง

(๒) พระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดให้มีส่วนราชการและ

องค์กรที่รับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานวัฒนธรรมของชาติได้แก่ การกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และ คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม เป็นต้น

(๓) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมให้มีการบูรณาการการจัดการศึกษาและการดำเนินงานวัฒนธรรม โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมหลาย มาตรา ได้แก่ มาตรา ๖, ๗, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๓๕, ๓๘ และมาตรา ๖๓ ในกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนด ความมุ่งหมาย และ หลักการในการจัดการศึกษา คือต้องเป็นไปในลักษณะเพื่อพัฒนาให้คนไทยมีความ รู้มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต มีกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รวมทั้งมีการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

(๔) กฎหมาย กฎ หรือระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวัฒนธรรม ได้แก่ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๓๑ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่า ด้วยกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ ระเบียบกระทรวงวัฒนธรรม ว่าด้วยสภา วัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ เครือข่ายวัฒนธรรม เช่น การให้โรงเรียนและวัดเป็นหน่วยงานทางวัฒนธรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวัฒนธรรมได้แก่ กฎหมาย เกี่ยวข้องกับศาสนา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และ พิพิธภัณฑสถาน กฎหมายว่าด้วยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ฯลฯ

๕. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานวัฒนธรรมของกระทรวงวัฒนธรรม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๗ ให้ความเห็นชอบกับยุทธศาสตร์ การดำเนินงานวัฒนธรรมของกระทรวงวัฒนธรรม ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ รักษาสืบทอดวัฒนธรรมของชาติและความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้คงอยู่อย่างมั่นคง

๑. ศึกษาวิจัย อนุรักษ์ มรดกทรัพย์สินทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ให้เป็นระบบโดย ใช้เทคโนโลยี

๒. ส่งเสริม พิธีกรรม สืบทอด ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย

๓. พิธีกรรม สืบทอด ภูมิปัญญาไทย

๔. อนุรักษ์วัฒนธรรมระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างค่านิยม จิตสำนึก และภูมิปัญญาไทย

๑. สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้โอกาสแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ทั้งในระดับท้องถิ่นระดับชาติ และระดับนานาชาติ
๒. ส่งเสริมให้เกิดโอกาสแห่งการเรียนรู้ สร้างสรรค์และพัฒนาผู้ความเป็นเลิศทางศิลปะและวัฒนธรรมด้วยการจัดการศึกษาเฉพาะทาง ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตลอดชีวิต
๓. ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๔. การสร้างค่านิยม จิตสำนึกในสังคมไทยในกลุ่มคนทุกกลุ่ม ทุกระดับให้เห็นคุณค่าในศิลปะและวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ นำทุนวัฒนธรรมของประเทศมาสร้างคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

๑. การศึกษาวิจัยและประยุกต์ สร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดคุณค่า
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อสร้างความสามัคคีกันให้เกิดกับคนในชาติ
๔. ใช้มิติทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นสื่อในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการองค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

๑. ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมด้วยตนเอง
๒. ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการ การบริการ การเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์
๓. บูรณาการความร่วมมือและสร้างเครือข่ายในการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
๔. แก่กฎหมาย ระเบียบ และกำหนดคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนการวิจัย การติดตามผลการดำเนินงาน

๖. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานวัฒนธรรม

๖.๑ หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องงานวัฒนธรรม

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ.,เทศบาล,อบต.และ ฯลฯ) นอกจากจะมีหน้าที่ในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายแล้วยังมีหน้าที่ในเรื่องงานวัฒนธรรมด้วย โดยมีกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ.,เทศบาล,อบต.และ ฯลฯ) ในเรื่องงานวัฒนธรรมไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ,๒๕๔๖ :๑๓-๑๕)

(๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในหมวด ๕ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๘๕ ดังนี้ มาตรา ๒๘๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษา อบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐแต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา ๔๓ และมาตรา ๘๑ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ ในหมวด ๒ หมวด ๑๖ ได้กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา และอบต. มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (๑๓) การบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

และในมาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้ อบจ. มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (๑๔) การส่งเสริมการกีฬาจารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๓) ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔๕ ได้กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นอำนาจและหน้าที่ของ อบจ. กล่าวคือ ได้กำหนดให้ อบจ. มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๗ ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๔) ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๔๐ ได้กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นอำนาจและหน้าที่ของเทศบาล กล่าวคือ ได้

กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ดังนี้ (๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๕) ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) มาตรา ๖๗ ได้กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นอำนาจและหน้าที่ของ อบต. กล่าวคือ ได้กำหนดให้ อบต. มีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๖.๑ โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลที่กล่าวมาแล้วว่า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการยกฐานะมาจากสภาตำบลให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อสภาตำบลนั้นมีศักยภาพพอที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยมีคุณลักษณะครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ได้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีรูปแบบการบริหารจัดการเป็นของตนเองมีอิสระในกิจการที่เห็นว่ามีความจำเป็นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และมีความสามารถที่จัดการได้ โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่คล้ายฝ่ายนิติบัญญัติ และควบคุมการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารประเภทหนึ่ง และมีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ อีกประการหนึ่ง

โครงสร้างองค์กร ประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จะนำกล่าวโดยละเอียด โดยเฉพาะเรื่องต่อไป

๖.๓ ลักษณะงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นงานอิสระในลักษณะและรูปแบบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในรูปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปหนึ่ง เพื่อมีจุดประสงค์จะให้ประชาชนหรือราษฎรในท้องถิ่นได้คิด ได้ทำกันเอง ตามความต้องการเพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหา รู้จักปัญหา และสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ตรงจุด ตามความเหมาะสมและเป็นผลดีกับสังคมส่วนร่วมในแต่ละท้องถิ่น โดยกฎหมายรัฐธรรมนูญได้วางกรอบไว้เป็นแนวทางมาตร ๒๘๔ ที่บัญญัติไว้ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การบริหารงาน บุคคลการเงินและการคลัง และให้มีอำนาจหน้าที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะ” จากบทบัญญัตินี้ ความชัดเจนไม่ขอนำมาอธิบายอีก แต่อยากจะนำเอาคำว่า มีความเป็นอิสระนี้ ตามจุดมุ่งหมายของกฎหมายนั้นคงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละองค์กรมีความเป็นอิสระในการบริหารและการจัดการในกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ มิได้หมายความว่าสามารถทำอะไรได้ตามอำเภอใจ โดยไม่เคารพต่อกฎหมายและอยู่ในการกำกับดูแลของทางราชการส่วนกลาง

ส่วนภูมิภาค หรือกระทรวง ทบวง กรม จังหวัดและอำเภอ แต่หน่วยงานที่กำกับดูแลไม่มีอำนาจในการสั่งการ แต่ให้คำเสนอแนะและปรึกษาในฐานะที่มีประสบการณ์ดีกว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่เกิดขึ้นใหม่ คอยเป็นที่ปรึกษาให้ตนเอง แต่ถ้ามองถึงเจตนาที่รัฐมุ่งมันจะพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างความเป็นเอกภาพแล้ว คงเข้าใจและต่างร่วมมือกันด้วยดีต่อไป

๖.๔ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นหรือมีฐานะเป็นนิติบุคคล ความเป็นนิติบุคคลนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ให้ถือว่าเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยเฉพาะเบื้องต้น ให้มีสิทธิอย่างบุคคลธรรมดาทั่วไป ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านวัฒนธรรม

(๒) มีหน้าที่ ดังนี้

- ให้มีการดูแลรักษา และบำรุงทางน้ำและทางบก
- ให้มีการดูแลรักษาความสะอาดทางน้ำ ทางเดิน ที่สาธารณะและจัดการกำจัดขยะมูลฝอย
- ให้มีการป้องกันสาธารณภัย ป้องกันปราบปราม โรคภัยและสัตว์ที่เป็นพาหนะของโรค
- ส่งเสริมการศึกษา การศาสนาวัฒนธรรม สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ
- ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ทางราชการมอบหมาย

(๓) จัดให้มีกิจกรรมที่ต้องทำในเขตตำบลแห่งตน

- จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- จัดให้มีไฟฟ้าแสงสว่าง และสื่อสาร โทรคมนาคม
- จัดให้มีสถานพยาบาลหรือสุขศาลา
- จัดให้มีสถานที่พักผ่อนและสนามกีฬาเพื่อการออกกำลังกาย
- จัดให้มีความรู้เรื่องรักษาทรัพย์สินของแผ่นดิน และสิ่งแวดล้อม
- จัดให้มีการหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- จัดที่ทำรอด ทำเทียบเรือ การขนส่ง เท่าที่ควรจะมีและสามารถกระทำได้

๖.๕ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

- (๑) รายได้จากภาษีต่าง ๆ ตามกฎหมายกำหนดไว้ให้
- (๒) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่
- (๓) รายได้สาธารณูปโภคที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดการบริการ

- (๔) มีผู้อุทิศให้ ถิ่นระบุให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อกระทำการ
อันใดก็ต้องดำเนินการให้สมประสงค์ตามเจตนาของผู้อุทิศ
- (๕) เงินที่จัดหาได้จากเชิงพาณิชย์
- (๖) ค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนและภาษีอื่น ๆ
- (๗) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลประจำปี
- (๘) เงินที่จัดหาได้จากการจัดสรรให้ของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

๖.๖ การกำกับดูแล

การปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์กรปกครองเป็นของตนเอง เป็นอิสระในการบริหาร
งานบุคคล การเงินการคลังเป็นขององค์กรแต่ละองค์กร การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการดำเนินงาน
เฉพาะรัฐไม่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่เพียงดูแลและให้ความสนับสนุน เรียกว่า การกำกับดูแลหน่วยงานในส่วน
ภูมิภาค เป็นหน่วยงานในส่วนภูมิภาค เป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานในส่วนกลางมอบให้
คือ

อำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล ให้การบริหารการจัดการขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล ปฏิบัติในกิจการต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และมีหน้าที่ตรวจสอบ
เอกสาร โดยมีอำนาจเรียกหรือนำมาให้ตรวจสอบได้ กับการมีอำนาจในการแต่งตั้งประธานสภา
รองประธานสภาและเลขานุการ สดางค์กรบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการการบริหาร ถ้าเห็น
ว่าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีท่าทีจะบริหารกันไปในทิศทาง ผ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับและ
กฎหมายถ้าปล่อยไว้จะเกิดการเสียหายได้ เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และเสนอให้ว่าควรยุบสภา
เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้

จังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัด รับเรื่องพร้อมด้วยหลักฐานและความเห็นของนาย
อำเภอผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาถ้าเป็นจริง ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบสภาเสียก็ได้ แม้แต่ความ
ประพฤติกอง ๑๗ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือของกรรมการบริหารบางคน มีพฤติการณ์
ในการทำให้เสื่อมเสียอย่างร้ายแรง ถ้าปล่อยไว้จะเป็นอันตรายแก่ระบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
ผู้ว่าราชการจังหวัดอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วน
ตำบล สั่งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสมาชิกภาพ หรือกรรมการบริหารมีตำแหน่งเป็นผู้
ใหญ่บ้าน หรือเป็นกำนัน ผู้ว่าราชการจังหวัดก็สั่งให้ออกจากผู้ใหญ่บ้านหรือเป็นกำนัน ผู้ว่าราชการก็สั่ง
ให้ออกจากผู้ใหญ่บ้านหรือ กำนัน ได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะปกครองส่วนท้องถิ่น ไปพร้อม
กันด้วยก็ได้ หมายความว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นสมาชิกสภาหรือกรรมการบริหารสิ้นสมาชิกภาพ
แล้ว ตำแหน่งกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน สิ้นไปด้วย (ปัจจุบันการเป็นสมาชิกสภาของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

โดยตำแหน่งหมดไป แล้วการออกจากตำแหน่งด้วยวิธีดังกล่าวก็ไม่ต้องนำมาใช้บังคับ) (จุล มีสมศักดิ์ และคณะ, ๒๕๔๔ : ๒๔-๒๗)

๗. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (อ้างถึงใน สุรินทร์ คล้ายจินดา.๒๕๑๕:๒๐) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษาจังหวัดสุโขทัย พบว่า การพัฒนาหมู่บ้านโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรประกอบด้วย

๑. การมีส่วนร่วมนาคกรคั่นคว่ำ ปัญหา และสาเหตุปัญหาของประชาชน การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้มีความสำคัญ เพราะถ้าประชาชนไม่เข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้วยตัวของเขาเอง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์ สาเหตุก็เพราะประชาชนที่ขาดความเข้าใจจะมองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมสิ่งหนึ่งที่แน่นอนก็คือ ประชาชนเป็นผู้อยู่กับปัญหา แต่พิจารณาปัญหาของตนเองไม่ชัดเจน จนกว่าจะมีผู้มาช่วยวิเคราะห์ให้เห็นสาเหตุแจ่มชัดขึ้น เจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาจึงต้องทำหน้าที่เป็นเสมือนกระจกสะท้อนภาพให้ประชาชนเห็นภาพของปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเอง

๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การวางแผนเป็นรูปแบบที่ขาดไม่ได้ เพราะถ้าหากเจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาต้องการแต่ผลงานการพัฒนาวัตถุให้เสร็จโดยไวก็จะสามารถวางแผนได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งยากลำบากที่จะผลักดันให้เจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาทำหน้าที่เป็นเพียงเพื่อนประชาชน แต่ถ้าไม่มีโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในแบบนี้ โอกาสที่เขาจะได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองก็จะหมดไป เจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาต้องเปิดใจว่าการศึกษาคือต้องเริ่มจากยาก ไปหาง่าย การจะเร็วหรือช้าอย่างไรเกิดจากระดับของผู้ที่ได้รับการศึกษา มิใช่ระดับความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถระดับสูงฝ่ายเดียว

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน ประชาชนทุกคนต่างก็มีทรัพยากรพอที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานอย่างน้อยที่สุดก็มีแรงงานและประสบการณ์ การได้เข้าร่วมปฏิบัติจะทำให้ได้เรียนรู้ การได้เห็นและได้เรียนรู้ประโยชน์ของกิจกรรมจะทำให้เกิดสำนึกของความรักและความห่วงแทน

๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน มีแต่การดำเนินงานของบุคคลภายนอก ประชาชนก็จะไม่ทราบว่าได้ผลดีหรือรับผลประโยชน์อย่างไรหรือไม่ ก็ไม่เข้าใจและไม่สามารถมองเห็นคุณค่าของกิจกรรมที่ทำ

ทิพหวดี ไชยขยศ (๒๕๒๑:๑๕) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารระดับนโยบาย มีความคาดหวังสูงกว่าประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้มีความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบล ในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พนิชย์ พรจันทร์และคณะ (๒๕๔๒:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทการส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา ๑๐ พบว่า ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทการส่งเสริมศาสนาในระดับปานกลาง โดยได้จัดกิจกรรมในวันสำคัญของศาสนาได้สนับสนุนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์งานด้านศาสนาทางหอกระจายข่าวและได้ร่วมมือกันจัดส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา ตามลำดับ มีบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมในระดับปานกลาง โดยได้ร่วมมือกับชุมชนจัดงานประเพณีของท้องถิ่น ได้ร่วมมือกับวัดจัดงานประเพณีของท้องถิ่นและได้จัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพศชายและเพศหญิง มีบทบาทการส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไม่แตกต่างกันประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มอายุต่ำกว่า ๔๑ ปี และ ๔๑ ปี ขึ้นไปมีการส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมแตกต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน มีการส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมแตกต่างกัน

ด้านปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมศาสนา และวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งขาดความรู้ความเข้าใจงานด้านส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม

เรื่องเดช เขจรศาสตร์ (๒๕๔๐:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา ๑๐ ตามขอบข่ายงานวัฒนธรรม กับประสิทธิผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

ประสิทธิผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามกรอบงานวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านงานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมไทยและงานอนุรักษ์วัฒนธรรม รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ งานถ่ายทอดวัฒนธรรม งานเสริมสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม งานพัฒนางานวัฒนธรรม งานเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม งานฟื้นฟูวัฒนธรรม งานวิจัยวัฒนธรรม

เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัดของงานวัฒนธรรม พบว่า มีประสิทธิผลการดำเนินงานวัฒนธรรมระดับมาก ในเรื่องการสำรวจข้อมูลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น การชำระไว้ซึ่งวัฒนธรรม ที่เป็นมรดกเก่าแก่และมีค่า การจัดกิจกรรมให้ชุมชนเห็นคุณค่าและเกิดความหวงแหนในวัฒนธรรมตนเอง การส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตของชุมชน การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมเหมาะสมสอดคล้องกับสถานะสังคมปัจจุบัน โดยคงเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยไว้ การสนับสนุนให้บุคคลในท้องถิ่นได้จัดกิจกรรมวัฒนธรรมร่วมกับองค์กรในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพบว่า มีประสิทธิผลการดำเนินงานวัฒนธรรมระดับน้อย ในเรื่อง การศึกษาค้นคว้ารายละเอียดเฉพาะเรื่องทางวัฒนธรรมและการวิเคราะห์คุณค่าทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประสิทธิผลการดำเนินงานวัฒนธรรมตามราชจังหวัด พิจารณาค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กาฬสินธุ์ อ่างทอง นครพนม อุดรธานี ยโสธร มหาสารคาม นครพนม และร้อยเอ็ด

สมบัติ โปธิ์ศรี (๒๕๔๑:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาท ของสภาตำบลพลับพลา ในการพัฒนาชุมชนกับการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามบทบาทของสภาตำบลและการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนจากการดำเนินงานตามบทบาทของสภาตำบล ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสภาตำบลได้ดำเนินงานพัฒนาตำบลและหมู่บ้านตามบทบาทและหน้าที่ของสภาตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการส่งเสริมการศึกษา ให้แก่เยาวชนและประชาชนในตำบล ด้านการติดต่อประสานงานกับรัฐ ในการก่อตั้ง โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล จัดให้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชนในตำบลให้ดีขึ้น ตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชนในตำบลมีรายได้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวตำบลพลับพลา พบว่า ประชาชนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล จึงให้ความร่วมมืออย่างดีต่อการปฏิบัติงานของสภาตำบล ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน จากการดำเนินงานของสภาตำบลพลับพลา พบว่า ระบบเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลง จากเศรษฐกิจแบบยังชีพอย่างเดียว เป็นเศรษฐกิจถึงยังชีพ ถึงการค้า สมาชิกในหมู่บ้านมีการศึกษาสูงขึ้น ให้การดูแลเอาใจใส่สุขภาพมากขึ้นปัญหาเสพติดและการพนันที่แพร่ระบาดเข้าไปในพื้นที่จะต้องรีบแก้ไข

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ผลการวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕๖ คน และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕๖ คน จากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญทั้งสิ้น ๕๖ ตำบล รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๑๒ คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สร้างโดยผู้วิจัย แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีข้อคำถามทั้งหมดจำนวน ๕๓ ข้อ แบ่งเป็น ๘ ด้าน ดังนี้ ด้านที่ ๑ งานวิจัยวัฒนธรรม จำนวน ๖ ข้อ ด้านที่ ๒ งานอนุรักษ์วัฒนธรรม จำนวน ๕ ข้อ ด้านที่ ๓ งานฟื้นฟูวัฒนธรรม จำนวน ๖ ข้อ ด้านที่ ๔ งานพัฒนาวัฒนธรรม จำนวน ๖ ข้อ ด้านที่ ๕ งานถ่ายทอดวัฒนธรรม จำนวน ๖ ข้อ ด้านที่ ๖ งานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม จำนวน ๖ ข้อ ด้านที่ ๗ งานเสริมสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จำนวน ๖ ข้อ ด้านที่ ๘ งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม จำนวน ๖ ข้อ

ตัวอย่าง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ ต้องการทราบว่า ท่านได้ดำเนินการส่งเสริมงานวัฒนธรรม ในสิ่งต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับการปฏิบัติ ที่ตรงกับความคิดเห็น ของท่าน

ข้อ ที่	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(0)	ด้านที่ ๑ งานวิจัยวัฒนธรรม ได้มีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทาง วัฒนธรรมท้องถิ่น	.....	.....	.....	.....	.....
(0)	ได้มีการสร้างเครือข่ายงานวิจัยวัฒนธรรม	.....	.....	.....	.....	.....

วิธีสร้างเครื่องมือ

๑) ศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากตำรา งานวิจัย เอกสารและบทความต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย แล้วดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

๒) ศึกษาขอบข่ายงานวัฒนธรรม จากเอกสาร เรื่องคู่มือการดำเนินงานวัฒนธรรม ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม แล้วนำมา เป็นกรอบในการจัดทำแบบสอบถาม

๓) กำหนดตัวแปร ในการศึกษา ทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

๓.๑ ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

๓.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ

๔) นำแบบร่างสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบว่าครอบคลุม วัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ ภาษาสื่อความหมายได้ถูกต้องเพียงใด รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

๕) นำแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้ เกิดความตรงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม

๖) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดยโสธร จำนวน ๒๐ คน เพื่อหาความสัมพันธ์รายข้อในแต่ละด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โปรดัก โมเมนต์ (Pearson product moment correlation Coefficient) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ซึ่งคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

โปรแกรม SPSS ได้รับความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ เท่ากับ .๘๖๘๘ โดยมีค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามรายข้อ มีค่า ตั้งแต่ .๒๐ ถึง ๘๘

๓) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๑. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ ขอความร่วมมือถึงผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ แนบไปกับแบบสอบถาม โดยมอบให้ผู้ประสานงานวัฒนธรรมประจำอำเภอ ซึ่งเป็นนักวิชาการวัฒนธรรมของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นผู้ประสานเก็บข้อมูลในอำเภอที่เป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๒. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในพื้นที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นพื้นที่ในความรับผิดชอบ จำนวน ๑๕ ตำบล

๓. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ช่วยนักวิจัยในสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ

๔. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อเตรียมนำข้อมูลวิเคราะห์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์

๕. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปเก็บข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๒ ฉบับ ได้รับคืนจำนวน ๑๑๒ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ มีดังนี้

๑. ศึกษาบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ของคะแนนบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ โดยการตรวจให้คะแนน คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละข้อความ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ รายการปฏิบัติมากที่สุดให้ ๕ คะแนน มากให้ ๔ คะแนน ปานกลางให้ ๓ คะแนน น้อยให้ ๒ คะแนน และน้อยที่สุดให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ใช้เกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert Type) (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๓๕ : ๑๐๐) ด้วยช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ระดับชั้นคะแนน	การแปลความหมาย	
๔.๕๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	มีบทบาทมากที่สุด
๓.๕๑ - ๔.๕๐	หมายถึง	มีบทบาทมาก
๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายถึง	มีบทบาทปานกลาง
๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	มีบทบาทน้อย
๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	มีบทบาทน้อยที่สุด

๒. เปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ ที่ตัวแปรอิสระแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ซึ่งได้แก่ ตัวแปร เพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน จะใช้สถิติวิเคราะห์ t-test ซึ่งมีให้เลือก ๒ สูตร คือ ถ้าผลการทดสอบค่าความแปรปรวนด้วยสถิติ F-test ($F = SD_2^2 / SD_1^2$) ถ้าปรากฏว่าค่าความแปรปรวน ของประชากรสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ($\sigma^2 = \sigma^2$) จะใช้ t-test แบบ pooled variance estimate แต่ถ้าค่าความแปรปรวน ของประชากรสองกลุ่มแตกต่างกัน ($\sigma^2 \neq \sigma^2$) ใช้สถิติ t-test แบบ Separate variance estimate

๓. เปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ ที่ตัวแปรอิสระแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ซึ่งได้แก่ ตัวแปร ระดับการศึกษาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จะใช้สถิติวิเคราะห์ One way - ANOVA และถ้าผลการเปรียบเทียบปรากฏว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี S-method ของ Scheffe

การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS For Windows version ๑๑

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดอำนาจเจริญ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สรุปผลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง ๑ แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (N)	ร้อยละ
๑. เพศ	-	
ชาย	๖๒	๕๕.๔
หญิง	๕๐	๔๔.๖
๒. อายุ		
ต่ำกว่า ๓๕ ปี	๗๒	๖๔.๓
๓๕ ปี ขึ้นไป	๔๐	๓๕.๗
๓. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๒	๑๙.๖
ปริญญาตรี	๘๕	๗๕.๘
สูงกว่าปริญญาตรี	๕	๔.๕
๔. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง		
น้อยกว่า ๔ ปี	๖๓	๕๖.๓
๔ ปีขึ้นไป	๔๘	๔๓.๗

จากตาราง ๑ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ ประกอบด้วย
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กับ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง
ส่วนมากมีอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๓ ระดับการศึกษาส่วนมากปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘
มีสูงกว่าปริญญาตรีเพียง ร้อยละ ๔.๕ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง น้อยกว่า ๔ ปี คิดเป็น
ร้อยละ ๕๖.๓ และปฏิบัติงาน ๔ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗

ตอนที่ ๒ บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตาราง ๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม

ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
๑. ได้มีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่น	๓.๐๕	๑.๑๐	ปานกลาง
๒. ได้จัดทำงบประมาณและให้ทุนอุดหนุนการศึกษาสำรวจข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น	๓.๐๐	๑.๒๔	ปานกลาง
๓. ได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานวิจัยทางวัฒนธรรม	๒.๕๓	๑.๒๐	ปานกลาง
๔. ได้มีการสร้างเครือข่ายงานวิจัยทางวัฒนธรรม	๒.๖๕	๑.๑๗	ปานกลาง
๕. ได้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อส่งเสริมงานวิจัยทางวัฒนธรรม	๒.๖๔	๑.๐๔	ปานกลาง
๖. ได้มีการติดตามและประเมินผลงานวิจัยทางวัฒนธรรม	๒.๖๑	๐.๕๕	ปานกลาง
รวม	๒.๘๓	๐.๕๓	ปานกลาง

จากตาราง ๒ พบว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตามประเด็นจะเห็นว่าทุกประเด็นมีการปฏิบัติปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดทำงบประมาณและให้ทุนอุดหนุนการศึกษาสำรวจข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานวิจัยทางวัฒนธรรม

ตาราง ๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ของบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม

ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
๑. ได้มีการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับงานอนุรักษ์วัฒนธรรมในระดับท้องถิ่น	๓.๑๗	๑.๐๔	ปานกลาง
๒. ได้มีการจัดทำทะเบียนผลผลิตทางวัฒนธรรมเพื่อการอนุรักษ์	๒.๕๘	๑.๐๗	ปานกลาง
๓. ได้มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๓.๒๕	๑.๐๗	ปานกลาง
๔. ได้มีการรณรงค์ให้เกิดความตื่นตัว ตระหนักในคุณค่าและให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๓.๒๘	๑.๐๐	ปานกลาง
๕. ได้มีการออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เอื้อต่องานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๓.๑๕	๑.๒๐	ปานกลาง
๖. ได้มีการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๓.๐๒	๑.๑๕	ปานกลาง
๗. ได้มีการประชาสัมพันธ์งานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๓.๒๓	๑.๑๐	ปานกลาง
๘. ได้มีการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๓.๑๐	๑.๑๗	ปานกลาง
๙. ได้มีการติดตามและประเมินผลงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๒.๘๘	๑.๐๕	ปานกลาง
รวม	๓.๐๘	๐.๘๕	ปานกลาง

จากตาราง ๓ พบว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตามประเด็นจะเห็นว่าทุกประเด็นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม มีการรณรงค์ให้เกิดความตื่นตัว ตระหนักในคุณค่าและให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม มีการประชาสัมพันธ์งานอนุรักษ์วัฒนธรรม

ตาราง ๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม

ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
๑. ได้มีการจัดทำทะเบียนผลิตผลทางวัฒนธรรมที่ควรค่า แก่การฟื้นฟู	๒.๘๑	๑.๑๘	ปานกลาง
๒. ได้มีการรณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม	๓.๐๒	๑.๒๑	ปานกลาง
๓. ได้มีการสนับสนุนให้บุคคลและหน่วยงานได้ดำเนินกิจกรรม ฟื้นฟูวัฒนธรรม	๓.๐๑	๑.๐๔	ปานกลาง
๔. ได้มีการจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	๓.๒๒	๐.๘๕	ปานกลาง
๕. มีการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานในงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	๒.๕๖	๑.๐๐	ปานกลาง
๖. ได้มีการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงาน ที่ประสบผลสำเร็จในงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	๓.๐๕	๑.๐๓	ปานกลาง
๗. ได้มีการติดตามและประเมินผลงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	๒.๗๗	๐.๕๕	ปานกลาง
รวม	๒.๕๗	๐.๕๑	ปานกลาง

จากตาราง ๔ พบว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด
อำนาจเจริญ ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตาม
ประเด็นจะเห็นว่าทุกประเด็นมีการปฏิบัติปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดหางบประมาณเพื่อ
สนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม มีการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ
ในงานฟื้นฟูวัฒนธรรม และมีการรณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม

ตาราง ๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม

ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
๑. ได้มีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนา งานวัฒนธรรม	๒.๘๓	๑.๐๘	ปานกลาง
๒. ได้มีการคัดสรรวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การพัฒนา	๒.๕๐	๑.๐๒	ปานกลาง
๓. ได้มีการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมที่ได้รับการพัฒนาแล้ว	๒.๕๓	๑.๑๓	ปานกลาง
๔. ได้มีการจัดงบประมาณเพื่อการพัฒนางานวัฒนธรรม	๓.๑๘	๑.๐๘	ปานกลาง
๕. ได้มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนางานวัฒนธรรม	๓.๐๑	๑.๑๔	ปานกลาง
๖. ได้มีการติดตามและประเมินผลงานพัฒนาวัฒนธรรม	๒.๘๖	๑.๐๖	ปานกลาง
รวม	๒.๕๕	๐.๘๘	ปานกลาง

จากตาราง ๕ พบว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด
อำนาจเจริญ ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตาม
ประเด็นจะเห็นว่าทุกประเด็นมีการปฏิบัติระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดงบประมาณเพื่อการ
พัฒนางานวัฒนธรรม มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนางานวัฒนธรรม และมีการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม
ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

ตาราง ๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม

ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
๑. ได้มีการกำหนดเนื้อหาสาระวัฒนธรรมที่ควรค่า แก่การถ่ายทอด	๒.๘๘	๑.๑๐	ปานกลาง
๒. ได้มีการรณรงค์ให้ประชาชน ตระหนักและให้ความร่วมมือ ในการถ่ายทอดวัฒนธรรม	๓.๐๗	๑.๑๐	ปานกลาง
๓. ได้มีการจัดให้การศึกษาอบรม ผู้เกี่ยวข้องเพื่อการถ่ายทอด วัฒนธรรม	๒.๘๕	๐.๕๕	ปานกลาง
๔. ได้มีการจัดหางบประมาณเพื่อการถ่ายทอดงานวัฒนธรรม	๓.๐๔	๑.๐๗	ปานกลาง
๕. ได้มีการสร้างเครือข่ายเพื่อการถ่ายทอดงานวัฒนธรรม	๓.๐๐	๑.๑๑	ปานกลาง
๖. ได้มีการติดตามและประเมินผลงานถ่ายทอดวัฒนธรรม	๒.๘๖	๑.๐๖	ปานกลาง
รวม	๒.๘๕	๐.๕๕	ปานกลาง

จากตาราง ๖ พบว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด
อำนาจเจริญ ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยก
ตามประเด็นจะเห็นว่าทุกประเด็นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการรณรงค์ให้
ประชาชน ตระหนักและให้ความร่วมมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม มีการจัดหางบประมาณเพื่อการถ่ายทอด
งานวัฒนธรรม และมีการสร้างเครือข่ายเพื่อการถ่ายทอดงานวัฒนธรรม

ตาราง ๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม

ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
๑. ได้มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจัดกิจกรรมวัฒนธรรม	๒.๕๖	๑.๑๐	ปานกลาง
๒. ได้มีการกำหนดแผนงานสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมทั้งบุคคล กลุ่ม/องค์กร	๓.๐๑	๑.๐๖	ปานกลาง
๓. ได้มีการประชาสัมพันธ์และขก่ของบุคคล กลุ่ม/องค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม	๓.๑๑	๑.๐๓	ปานกลาง
๔. ได้มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมวัฒนธรรม	๒.๕๕	๑.๑๐	ปานกลาง
๕. ได้มีการสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม	๒.๕๖	๑.๐๖	ปานกลาง
๖. ได้มีการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคลากรปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรม	๒.๕๕	๑.๐๕	ปานกลาง
๗. ได้มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม	๓.๐๓	๑.๑๐	ปานกลาง
รวม	๓.๐๐	๐.๕๔	ปานกลาง

จากตาราง ๘ พบว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตามประเด็นจะเห็นว่าทุกประเด็นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการประชาสัมพันธ์และขก่ของบุคคล กลุ่ม/องค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม และมีการกำหนดแผนงานสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมทั้งบุคคล กลุ่ม/องค์กร

ตาราง ๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานเสริมสร้างเอกทัศกะทาง
วัฒนธรรม

ด้านงานเสริมสร้างเอกทัศกะทางวัฒนธรรม	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
๑. ได้มีการสำรวจ เลือกรสร และจัดทำทำเนียบผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรม	๒.๘๗	๑.๐๕	ปานกลาง
๒. ได้มีการยกย่อง เชิดชูและสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้แสดงออกและถ่ายทอด ความรู้ทางวัฒนธรรมอย่างเต็มศักยภาพ	๒.๗๕	๐.๕๕	ปานกลาง
๓. ได้มีการจัดประกวดความรู้ความสามารถและผลงาน ด้านวัฒนธรรมของเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น	๒.๗๖	๑.๐๓	ปานกลาง
๔. ได้มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวัฒนธรรมแก่เยาวชนและประชาชน	๒.๕๓	๑.๐๘	ปานกลาง
๕. ได้มีการสร้างเครือข่ายสนับสนุนผู้มีความรู้ความสามารถ พิเศษทางวัฒนธรรม	๒.๗๕	๑.๑๖	ปานกลาง
๖. ได้มีการติดตามและประเมินผลการเสริมสร้างเอกทัศกะ ทางวัฒนธรรม	๒.๖๘	๐.๕๖	ปานกลาง
รวม	๒.๘๐	๐.๕๔	ปานกลาง

จากตาราง ๘ พบว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานเสริมสร้างเอกทัศกะทางวัฒนธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตามประเด็นจะเห็นว่าทุกประเด็นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ
ดังนี้ มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวัฒนธรรมแก่เยาวชนและ
ประชาชนมีการสำรวจ เลือกรสร และจัดทำทำเนียบผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรม และ
มีการยกย่อง เชิดชูและสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้แสดงออกและ
ถ่ายทอดความรู้ทางวัฒนธรรมอย่างเต็มศักยภาพ

ตาราง ๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

ด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
๑. ได้มีการสำรวจและเลือกสรรกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ควรค่า แก่การแลกเปลี่ยน	๒.๘๑	๑.๐๔	ปานกลาง
๒. ได้มีการกำหนดแผนงาน โครงการ และจัดกิจกรรมการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	๒.๖๕	๑.๐๐	ปานกลาง
๓. ได้มีการประชาสัมพันธ์งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	๒.๖๓	๐.๕๕	ปานกลาง
๔. ได้มีการจัดงบประมาณเพื่อการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	๒.๕๕	๐.๕๖	ปานกลาง
๕. ได้มีการสร้างเครือข่ายงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	๒.๕๐	๐.๕๘	น้อย
๖. ได้มีการติดตามและประเมินผลงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	๒.๔๘	๐.๕๐	น้อย
รวม	๒.๖๑	๐.๘๘	ปานกลาง

จากตาราง ๕ พบว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตามประเด็นจะเห็นว่า มีประเด็นที่มีการปฏิบัติปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการสำรวจและเลือกสรรกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การแลกเปลี่ยน มีการกำหนดแผนงาน โครงการ และจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และ มีการประชาสัมพันธ์งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม นอกจากนี้มีประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย ๒ ประเด็นคือ การสร้างเครือข่ายงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม กับ มีการติดตามและประเมินผลงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

ตาราง ๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล							
	ชาย(N=๖๒)			หญิง (N=๕๐)			t-Test	sig
	$\bar{X}$	SD.	t	$\bar{X}$	SD.	t		
๑. ด้านงานวิจัยทางวัฒนธรรม	๒.๗๐	.๘๓	๑.๖๗	๓.๐๐	๑.๐๒	๑.๖๔	.๐๖๔	.๘๐๐
๒. ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๓.๐๐	.๘๘	.๕๘	๓.๑๗	.๕๑	.๕๘	.๐๒๖	.๘๗๒
๓. ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	๒.๕๑	.๘๕	.๗๕	๓.๐๕	.๕๕	.๗๕	.๐๑๖	.๘๕๘
๔. ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม	๒.๕๐	.๕๘	.๕๕	๓.๐๒	.๕๕	.๕๕	.๐๘๐	.๗๗๘
๕. ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม	๒.๕๐	.๕๘	.๖๐	๓.๐๑	.๕๑	.๖๑	.๕๑๕	.๔๗๕
๖. ด้านงานส่งเสริมกิจกรรม ทางวัฒนธรรม	๒.๕๗	.๕๖	.๓๕	๓.๐๔	.๕๒	.๓๕	.๑๑๘	.๗๓๒
๗. ด้านงานส่งเสริมเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรม	๒.๗๐	.๕๑	๑.๑๖	๒.๕๒	.๕๘	๑.๑๕	.๐๒๕	.๘๗๔
๘. ด้านงานแลกเปลี่ยน ทางวัฒนธรรม	๒.๕๑	.๘๐	๑.๒๗	๒.๗๓	.๕๖	๑.๒๕	๑.๔๔	.๒๓๒
รวม	๒.๘๓	.๘๒	.๕๕	๒.๕๕	.๕๐	.๕๘	.๐๘๕	.๗๖๖

จากตาราง ๑๐ พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างเพศชายกับ
เพศหญิง โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อแยกพิจารณาตามประเด็นปรากฏไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ระหว่างอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี กับ
อายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป

บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	อายุของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล							t-Test	sig
	ต่ำกว่า ๓๕ ปี (N=๗๒)			๓๕ ปี ขึ้นไป (N=๔๐)					
	$\bar{X}$	SD.	t	$\bar{X}$	SD.	t			
๑. ด้านงานวิจัยทางวัฒนธรรม	๒.๕๖	๑.๐๒	๑.๖๐	๒.๖๗	.๖๗	๑.๗๘	๕.๗๐	.๐๑**	
๒. ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๓.๐๕	.๕๔	.๓๔	๓.๑๕	.๗๐	.๓๗	๔.๖๘	.๐๓*	
๓. ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	๒.๕๕	.๕๖	.๒๖	๓.๐๓	.๗๕	.๒๘	๒.๔๓	.๑๒	
๔. ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม	๒.๕๓	๑.๐๓	.๘๐	๓.๐๕	.๘๑	.๘๖	๑.๔๑	.๒๓	
๕. ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม	๒.๕๑	.๕๘	๑.๐๗	๓.๑๑	.๘๐	๑.๑๓	.๗๒๖	.๓๕	
๖. ด้านงานส่งเสริมกิจกรรม ทางวัฒนธรรม	๒.๕๗	.๕๕	๑.๐๖	๓.๑๖	.๗๒	๑.๑๕	๑.๔๘	.๒๒	
๗. ด้านงานส่งเสริมเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรม	๒.๘๕	๑.๐๐	.๓๕	๒.๗๕	.๘๐	.๓๗	๑.๒๕	.๓๐	
๘. ด้านงานแลกเปลี่ยน ทางวัฒนธรรม	๒.๕๗	.๕๑	.๕๑	๒.๗๓	.๘๒	.๕๔	.๐๔๕	.๘๒	
รวม	๒.๕๑	.๕๒	.๓๓	๒.๕๗	.๖๗	.๓๖	๑.๖๑	.๒๐	

* แทน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** แทน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตาราง ๑๑ พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างอายุต่ำกว่า
๓๕ ปี กับ อายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกพิจารณาตามรายด้าน ปรากฏว่ามีด้าน
ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ คือ ด้านงานวิจัยทางวัฒนธรรม และด้านที่มี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม

ตาราง ๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ตามระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี
ปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี

บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการศึกษาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล					
	ระหว่างกลุ่ม (df=๒)		ภายในกลุ่ม (df=๑๐๕)		F	sig
	MS	SS	MS	SS		
๑. ด้านงานวิจัยทางวัฒนธรรม	.๕๓	.๖๗	.๘๘	๕๖.๒	.๓๘๑	.๖๘๔
๒. ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	.๖๒	๑.๒	.๘๐	๘๗.๘	.๗๗๕	.๔๖๓
๓. ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	.๗๕	๑.๕	.๘๔	๕๑.๕	.๘๕๔	.๔๑๒
๔. ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม	๒.๑	๔.๓	.๕๕	๑๐๓.๗	๒.๓๐	.๑๐๔
๕. ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม	.๒๖๐	.๕๒	.๕๒	๑๐๐.๕	.๒๘๒	.๗๕๕
๖. ด้านงานส่งเสริมกิจกรรม ทางวัฒนธรรม	๑.๑๒	๒.๒๔	.๘๘	๕๕.๘	๑.๒๗	.๒๘๔
๗. ด้านงานส่งเสริมเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรม	.๘๐๘	๑.๖๑	.๕๐	๕๘.๓	.๘๕๕	.๔๑๒
๘. ด้านงานแลกเปลี่ยน ทางวัฒนธรรม	.๒๑๖	.๔๓	.๗๕๓	๘๖.๔	.๒๗๒	.๗๖๓
รวม	๒.๘๐	.๕๖	.๗๕๖	๘๒.๔	.๓๗๑	.๖๕๑

จากตาราง ๑๒ พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามระดับการศึกษา
ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตาราง ๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม
 ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ระหว่างผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน
 น้อยกว่า ๔ ปี กับ ๔ ปีขึ้นไป

บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ประสบการณ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล							
	น้อยกว่า ๔ ปี(N=๖๓)			๔ ปีขึ้นไป (N=๔๕)			t-Test	Sig
	$\bar{X}$	SD.	t	$\bar{X}$	SD.	t		
๑. ด้านงานวิจัยทางวัฒนธรรม	๒.๖๔	.๕๗	๒.๕๐	๓.๐๘	.๘๒	๒.๕๖	๓.๓๒	.๐๑๔*
๒. ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	๒.๕๔	.๕๒	๑.๕๐	๓.๒๖	.๘๒	๑.๕๓	.๗๔	.๐๕๕
๓. ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	๒.๗๗	.๕๒	๒.๗๓	๓.๒๓	.๘๔	๒.๗๖	.๓๓	.๐๐๗**
๔. ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม	๒.๖๕	.๕๒	๓.๒๕	๓.๒๕	.๕๖	๓.๒๗	.๒๓	.๐๐๑**
๕. ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม	๒.๗๕	.๕๖	๒.๐๒	๓.๑๕	.๕๑	๒.๐๔	.๐๐๐	.๐๔๕*
๖. ด้านงานส่งเสริมกิจกรรม ทางวัฒนธรรม	๒.๘๐	.๕๔	๒.๖๐	๓.๒๖	.๘๗	๒.๖๓	.๐๐๖	.๐๑๐**
๗. ด้านงานส่งเสริมเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรม	๒.๖๒	.๕๗	๒.๒๓	๓.๐๒	.๘๗	๒.๒๖	.๑๗๗	.๐๒๗*
๘. ด้านงานแลกเปลี่ยน ทางวัฒนธรรม	๒.๔๒	.๘๗	๒.๖๐	๒.๘๕	.๘๔	๒.๖๗	.๓๑๘	.๐๐๕**
รวม	๒.๗๑	.๘๘	๒.๗๐	๓.๑๔	.๗๘	๒.๗๔	.๔๑๖	.๐๐๘**

* แทน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** แทน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตาราง ๑๓ พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างผู้มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ๔ ปี กับ ๔ ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ โดยผู้มีประสบการณ์ ๔ ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมมากกว่าเมื่อแยกพิจารณาตามประเด็น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ คือ ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และด้านงานแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และประเด็นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านงานวิจัยทางวัฒนธรรม ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม และด้านงานส่งเสริมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ
๒. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ ตามตัวแปรที่แตกต่างกันด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

สรุปผล

ผลการวิจัย บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ สรุปได้ดังนี้

๑. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนมากมีอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๓ ระดับการศึกษาส่วนมากจบระดับปริญญาตรี ร้อยละ ๗๕.๕ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง น้อยกว่า ๔ ปี ร้อยละ ๕๖.๓ และปฏิบัติงาน ๔ ปี ขึ้นไป ร้อยละ ๔๓.๗

๒. บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกดังนี้

๒.๑ ด้านงานวิจัยวัฒนธรรม มีบทบาทในการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ การสำรวจและรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดหางบประมาณและให้ทุนอุดหนุนการศึกษาสำรวจข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานวิจัยทางวัฒนธรรม

๒.๒ ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม มีบทบาทในการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม มีการรณรงค์ให้เกิดความตื่นตัว ตระหนักในคุณค่าและให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม มีการประชาสัมพันธ์งานอนุรักษ์วัฒนธรรม

๒.๓ ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม มีบทบาทในการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม มีการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในงานฟื้นฟูวัฒนธรรม และมีการรณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม

๒.๔ ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม มีบทบาทในการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดหางบประมาณเพื่อการพัฒนางานวัฒนธรรม มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนางานวัฒนธรรม และมีการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

๒.๕ ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม มีบทบาทในการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักและให้ความร่วมมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม มีการจัดหางบประมาณเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม และมีการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม

๒.๖ ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม มีบทบาทในการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการประชาสัมพันธ์และยกย่องบุคคล กลุ่ม องค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม และมีการกำหนดแผนงานสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมทั้งบุคคล กลุ่ม องค์กร

๒.๗ ด้านงานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีบทบาทในการปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวัฒนธรรมแก่เยาวชนและประชาชนมีการสำรวจ เลือกรสร และจัดทำทำเนียบผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมและมีการยกย่อง เชิดชูและสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้แสดงออกและถ่ายทอดความรู้ทางวัฒนธรรมอย่างเต็มศักยภาพ

๒.๘ ด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม มีบทบาทในการปฏิบัติในระดับปานกลาง ดังนี้ มีการสำรวจและเลือกรสรกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การแลกเปลี่ยน มีการกำหนดแผนงาน โครงการและจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และมีการประชาสัมพันธ์งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม มีบทบาทในการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ การสร้างเครือข่ายงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ก็มีการติดตามและประเมินผลงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

๓. ผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ ตามตัวแปรที่แตกต่างกันด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศชายกับหญิง มีบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกัน โดยใช้ระดับการศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี กับ อายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ได้แก่ ด้านงานวิจัยทางวัฒนธรรม

และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านงานอนุรักษ์วัฒนธรรม และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ๔ ปี กับ ๔ ปีขึ้นไป โดยรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ดังนี้ ด้านงานฟื้นฟูวัฒนธรรม ด้านงานพัฒนาวัฒนธรรม ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และด้านงานแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และยังพบว่า มีด้านที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านงานวิจัยทางวัฒนธรรม ด้านงานถ่ายทอดวัฒนธรรม และด้านงานส่งเสริมเอตทัคคะทางวัฒนธรรม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

๑. บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมมีบทบาทในการปฏิบัติระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน ๘ ด้าน พบว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทการปฏิบัติปานกลางเช่นกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรม แต่ขาดการวิจัย การประเมินผล ซึ่งตรงกับการทำงานในพื้นที่ จะเห็นว่า การทำงานด้านวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นการทำงานสนับสนุนงานประเพณีงานกีฬา ตามที่เคยปฏิบัติต่อกันมา และเป็นลักษณะใครเคยปฏิบัติจะมอบหมายให้บุคคลเดิมทำงาน ในการประชุมสภาของฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล จะจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดหนุนงานที่เคยปฏิบัติมาแล้ว และทำงานตามรูปแบบเดิม เจอปัญหาแบบเดิม ถึงอย่างไรก็ตาม องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีบทบาทในการส่งเสริมงานประเพณี วัฒนธรรม ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น และนิยมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในตำบลของตน มากกว่าที่จะเข้าร่วมประเพณีในระดับอำเภอ จังหวัด เป็นสังคมขนาดเล็ก ในท้องถิ่นของตนเอง เกิดความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม และเริ่มมีการรื้อฟื้นประเพณีดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของตนออกมาให้ลูกหลานได้เป็นทางเลือก ซึ่งลูกหลานบอกว่าปู่ย่าตายายไม่เคยบอกเรื่องราวที่ได้รับรู้นี้เลย เมื่อได้รับรู้จึงเกิดความรู้สึกว่า ภูมิปัญญาที่ฝังามอยู่ใกล้ๆ เรายังไม่เคยปรากฏการณ์ใหม่ในด้านวัฒนธรรม คนแก่มีความกระตือรือร้นและมั่นใจที่จะถ่ายทอดสิ่งที่เคยเป็นมาในอดีตให้กับลูกหลาน และหน่วยงานในระดับท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ที่เห็นชัดเจนคือ ตำบลคำเขื่อนแก้ว ตำบลโคกก่ง อำเภอชานุมาน ตำบลลือ ตำบลหนองข่า อำเภอปทุมราชวงศา ตำบลพนา ตำบลพระเหลา อำเภอพนา ตำบลน้ำปลีก ตำบลปลาเค้า ตำบลนาจิก อำเภอเมืองอำนาจเจริญ เป็นต้น ส่วนตำบลที่อยู่ในเขตเทศบาล เป็นสังคมเมือง จะมีวัฒนธรรมประเพณีถือปฏิบัติเช่นกัน โดยที่ ชุมชนวัดเทพมงคล ตำบลบุ่ง จะมีลักษณะการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่

เป็นเอกลักษณ์ มีพระเป็นผู้นำด้านการพัฒนาสังคม เป็นลักษณะร่วมสมัย แก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นการทำงานด้านวัฒนธรรมร่วมกับความเป็นอยู่ในปัจจุบันได้อย่างลงตัว

๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติงานส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ จากผลการเปรียบเทียบ จะเห็นว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ๔ ปีขึ้นไป จะให้ความสำคัญในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ๔ ปี โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จากการสังเกตและประมวลผลการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาต่อเนื่อง จะให้ความสนใจในการทำงานส่งเสริมด้านวัฒนธรรม เพราะเป็นงานที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ส่งผลดีต่อการบริหารด้านอื่นด้วย

จะเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีจุดเน้นในการจัดสรรงบประมาณเพื่องานด้านวัฒนธรรม และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักวัฒนธรรมของตำบลตนเอง แต่งานด้านวัฒนธรรมยังไม่ปรากฏเด่นชัดนัก จึงน่าจะมีสาเหตุจากบุคลากรด้านวัฒนธรรม ในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือการถ่ายทอดงานด้านวัฒนธรรมอาจยังขาดมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ และการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

๑. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นผลสะท้อนให้กับผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเพิ่มขึ้น มีการวิจัยทางวัฒนธรรม ซึ่งจะสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสังคม ความยากจน นั่นคือ ถ้าตำบลมีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม จะทำให้มีความเข้มแข็งทุกด้าน และ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ ได้รับข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาปรับกระบวนการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยควรมีการวิเคราะห์ และติดตามประเมินผลเพิ่มขึ้น

๒. การวิจัยในครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางด้านวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ,สำนักงาน.คู่มือการดำเนินงานวัฒนธรรมขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล.พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
(ร.ส.พ.), ๒๕๔๗.
- .....คู่มือการบริหารและการจัดการโครงการวัฒนธรรม.พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๔.
- .....แผนพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ.กรุงเทพมหานคร : โรงงานคุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔.
- จุมพล หนิมพานิช,มนุษย์กับสังคม,กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๘
- จุล มีสมศักดิ์และคณะ. คู่มือเตรียมสอบปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร,
สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๔๔
- ทิพย์วดี ไชยขยศ. บทบาทของสภาวัฒนธรรมตำบลในการส่งเสริมการศึกษาออกโรงเรียน.
ปริญญาานิพนธ์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๑.
- บุญมี พันธุไทย. แนวการเขียนรายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาประเมินผลการวิจัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๖.
- พนิชย์ พรจันทร์และคณะ. บทบาทการส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล
เขตการศึกษา ๑๐. อุบลราชธานี. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เขตการศึกษา ๑๐, ๒๕๔๓
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐. กรุงเทพฯ : บริษัทสกายบุ๊กจำกัด, ๒๕๔๐
- เรืองเดช เขจรศาสตร์,ประสิทธิผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
เขตการศึกษา ๑๐. อุบลราชธานี : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เขตการศึกษา ๑๐, ๒๕๔๓
- ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.กฎหมายระเบียบข้อบังคับ.กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์องค์การบริหาร
ส่วนตำบล, ๒๕๓๕.
- สมบูรณ์ สุริยวงศ์ และคณะ. ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา (MR 793)Educational Research
Methodology เอกสารประกอบการบรรยาย มหาวิทยาลัยรามคำแหง : เนติกุลการพิมพ์,
๒๕๔๐.
- สมบัติ โพธิ์ศรี, สภาตำบลการพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลห้วยปลา กิ่งอำเภอเชียงขวัญ
จังหวัดร้อยเอ็ด. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ และคณะ. พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, ๒๕๔๖.

สุรินทร์ คล้ายจินดา. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาของ

จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบัน

บัณฑิตบริหารศาสตร์. ๒๕๓๕

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ,สำนักงาน.คู่มือการดำเนินงานวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล.

พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), ๒๕๔๗.

.....คู่มือการบริหารและการจัดการโครงการวัฒนธรรม.พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๔.

.....แผนพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ.กรุงเทพมหานคร : โรงงานคุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔.

จุมพล หนีมพานิช,มนุษย์กับสังคม,กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๘

จุล มีสมศักดิ์และคณะ. คู่มือเตรียมสอบปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๔๔

ทิพวดี ไชยงยศ. บทบาทของสภาวัฒนธรรมตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน. ปรินญาณีพันธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๑.

บุญมี พันธุ์ไทย. แนวการเขียนรายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาประเมินผลการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๖.

พนิชย์ พรจันทร์และคณะ. บทบาทการส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตการศึกษา ๑๐. อุบลราชธานี. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา ๑๐, ๒๕๔๓

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐. กรุงเทพฯ : บริษัทสกายบุ๊กจำกัด, ๒๕๔๐

เรืองเดช เขจรศาสตร์,ประสิทธิผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเขตการศึกษา ๑๐. อุบลราชธานี : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา ๑๐, ๒๕๔๓

ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.กฎหมายระเบียบข้อบังคับ.กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์องค์การบริหารส่วนตำบล, ๒๕๓๕.

สมบูรณ์ สุริยวงศ์และคณะ. ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา (MR 793)Educational Research Methodology เอกสารประกอบการบรรยาย มหาวิทยาลัยรามคำแหง : เนติกุลการพิมพ์, ๒๕๔๐ง

สมบัติ โพธิ์ศรี, สภาตำบลพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลพลับพลา กิ่งอำเภอเชิงขั้วจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาณีพันธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ และคณะ. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖.กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, ๒๕๔๖.

สุรินทร์ คล้ายจินดา. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาของ
จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิต
บริหารศาสตร์. ๒๕๓๘

ภาคผนวก ก

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ Try Out.

รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง Try out

ที่	ชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	องค์การบริหารส่วนตำบลหื่องแขง	เลิงนงทา	ยโสธร
๒	องค์การบริหารส่วนตำบลศรีแก้ว	เลิงนงทา	ยโสธร
๓	องค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก	เลิงนงทา	ยโสธร
๔	องค์การบริหารส่วนตำบลบุงค้ำ	เลิงนงทา	ยโสธร
๕	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสำราญ	เลิงนงทา	ยโสธร
๖	องค์การบริหารส่วนตำบลกุดแห่	เลิงนงทา	ยโสธร
๗	องค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี	เลิงนงทค	ยโสธร
๘	องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างมิ่ง	เลิงนงทา	ยโสธร
๙	องค์การบริหารส่วนตำบลกุดเชียงหมี	เลิงนงทา	ยโสธร
๑๐	องค์การบริหารส่วนตำบลสวาท	เลิงนงทา	ยโสธร
๑๑	องค์การบริหารส่วนตำบลไทยเจริญ	ไทยเจริญ	ยโสธร
๑๒	องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำคำ	ไทยเจริญ	ยโสธร
๑๓	องค์การบริหารส่วนตำบลคำไผ่	ไทยเจริญ	ยโสธร
๑๔	องค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย	ไทยเจริญ	ยโสธร
๑๕	องค์การบริหารส่วนตำบลสัมผ่อ	ไทยเจริญ	ยโสธร
๑๖	องค์การบริหารส่วนตำบลกระเจาย	ป่าดิว	ยโสธร
๑๗	องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน	ป่าดิว	ยโสธร
๑๘	องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงเพ็ง	ป่าดิว	ยโสธร
๑๙	องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทย	ป่าดิว	ยโสธร
๒๐	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกนาโก	ป่าดิว	ยโสธร

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
๑	.5173	.9686	๒๕	.8404	.9675
๒	.2765	.9693	๓๐	.2828	.9693
๓	.5173	.9686	๓๑	.8284	.9675
๔	.2765	.9693	๓๒	.2688	.9693
๕	.5173	.9686	๓๓	.8895	.9675
๖	.2765	.9693	๓๔	.8895	.9675
๗	.4331	.9688	๓๕	.8990	.9675
๘	.5083	.9687	๓๖	.8990	.9675
๙	.6678	.9682	๓๗	.8990	.9675
๑๐	.4173	.9690	๓๘	.8990	.9675
๑๑	.6267	.9683	๓๙	.7259	.9680
๑๒	.6267	.9683	๔๐	.4552	.9692
๑๓	.6285	.9683	๔๑	.4552	.9692
๑๔	.7295	.9681	๔๒	.4502	.9693
๑๕	.7295	.9680	๔๓	.6489	.9695
๑๖	.7532	.9679	๔๔	.4828	.9687
๑๗	.7665	.9679	๔๕	.4828	.9687
๑๘	.8105	.9678	๔๖	.3110	.9692
๑๙	.8150	.9678	๔๗	.2266	.9694
๒๐	.8562	.9676	๔๘	.2757	.9691
๒๑	.2724	.9694	๔๙	.2089	.9693
๒๒	.8798	.9694	๕๐	.8192	.9681
๒๓	.8798	.9694	๕๑	.4552	.9692
๒๔	.8805	.9695	๕๒	.4502	.9693
๒๕	.5983	.9684	๕๓	.8990	.9695
๒๖	.8502	.9675			
๒๗	.8502	.9675			
๒๘	.6910	.9681			

ภาคผนวก ข.
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดอำนาจเจริญ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

๑. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นายกองการบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. แบบสอบถามชุดนี้ มี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวน ๘ ด้าน คือ

ด้านที่ ๑ งานวิจัยวัฒนธรรม หมายถึง การศึกษา สํารวจข้อมูลทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น ประวัติความเป็นมา บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ วิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ ภูมิปัญญา เป็นต้น เพื่อเป็นพื้นฐาน และประโยชน์ในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น

ด้านที่ ๒ งานอนุรักษ์วัฒนธรรม หมายถึง การพิทักษ์รักษาและธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความหวงแหน ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นและความเป็นชาติ ตลอดจนเพื่อเกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของคนรุ่นหลัง

ด้านที่ ๓ งานฟื้นฟูวัฒนธรรม หมายถึง การเลือกสรรวัฒนธรรมที่สูญหายหรือกำลังเสื่อมสลายมาทำให้มีความเหมาะสมและความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

ด้านที่ ๔ งานพัฒนาวัฒนธรรม หมายถึง การริเริ่มสร้างสรรค์และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัย บังเกิดคุณประโยชน์แก่ชีวิต สังคม และธรรมชาติ โดยที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์แห่งความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย

ด้านที่ ๕ งานถ่ายทอดวัฒนธรรม หมายถึง การนำวัฒนธรรมที่ผ่านการเลือกสรรกลั่นกรองแล้วว่าดี และก่อประโยชน์ไปใช้ในกระบวนการจัดการศึกษาเรียนรู้แก่เด็ก เยาวชน และคนในท้องถิ่น อันจะส่งผลให้สมาชิกในสังคมเกิดความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่า และนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับยุคสมัย

ด้านที่ ๖ งานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม หมายถึง การสนับสนุนให้บุคคลหรือหน่วยงานสามารถจัดกิจกรรมวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้านที่ ๗ งานเสริมสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม หมายถึง งานส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรม ได้มีโอกาสแสดงออกและพัฒนาความรู้ความสามารถทางวัฒนธรรมนั้นอย่างเต็มตามศักยภาพ สมควร ได้รับการยกย่องเชิดชูในท้องถิ่น

ด้านที่ ๘ งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่น ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำไปสู่ความรัก ความสามัคคี และความเข้าใจอันดีแห่งการอยู่ร่วมกัน

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

๑. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

๒. อายุ

( ) ต่ำกว่า ๓๕ ปี

( ) ๓๕ ปี ขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี

( ) ปริญญาตรี

( ) สูงกว่าปริญญาตรี

๔. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

( ) น้อยกว่า ๔ ปี

( ) ๔ ปี ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาคำถามในแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมในท้องถิ่น

ตามระดับการปฏิบัติงานการส่งเสริมวัฒนธรรมในท้องถิ่นของท่าน ว่ามีการปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับใด

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่แสดงระดับ ดังนี้

๕	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
๔	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
๓	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
๒	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
๑	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
	ด้านที่ ๑ งานวิจัยวัฒนธรรม					
๑.	ได้มีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่น					
๒.	ได้จัดทำงบประมาณและให้ทุนอุดหนุนการศึกษาสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น					
๓.	ได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานวิจัยทางวัฒนธรรม					
๔.	ได้มีการสร้างเครือข่ายงานวิจัยทางวัฒนธรรม					
๕.	ได้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อส่งเสริมงานวิจัยทางวัฒนธรรม					
๖.	ได้มีการติดตามและประเมินผลวิจัยทางวัฒนธรรม					
	ด้านที่ ๒ งานอนุรักษ์วัฒนธรรม					
๗.	ได้มีการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับงานอนุรักษ์วัฒนธรรมในระดับท้องถิ่น					
๘.	ได้มีการจัดทำทะเบียนผลผลิตทางวัฒนธรรมเพื่อการอนุรักษ์					
๙.	ได้มีการจัดทำงบประมาณสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม					
๑๐.	ได้มีการรณรงค์ให้เกิดความตื่นตัวตระหนักในคุณค่าและให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม					
๑๑.	ได้มีการออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเอื้อต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม					
๑๒.	ได้มีการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม					
๑๓.	ได้มีการประชาสัมพันธ์งานอนุรักษ์วัฒนธรรม					
๑๔.	ได้มีการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม					
๑๕.	ได้มีการติดตามและประเมินผลงานอนุรักษ์วัฒนธรรม					
	ด้านที่ ๓ งานฟื้นฟูวัฒนธรรม					
๑๖.	ได้มีการจัดทำทะเบียนผลผลิตทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การฟื้นฟู					
๑๗.	ได้มีการรณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑๘.	ได้มีการสนับสนุนให้บุคคลและหน่วยงานให้ดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูวัฒนธรรม					
๑๙.	ได้มีการจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม					
๒๐.	ได้มีการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงานฟื้นฟูวัฒนธรรม					
๒๑.	ได้มีการยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในงานฟื้นฟูวัฒนธรรม					
๒๒.	ได้มีการติดตามและประเมินผลงานฟื้นฟูวัฒนธรรม					
	ด้านที่ ๔ งานพัฒนาวัฒนธรรม					
๒๓.	ได้มีการจัดประชุมสัมมนา เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนางานวัฒนธรรม					
๒๔.	ได้มีการคัดสรรวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การพัฒนา					
๒๕.	ได้มีการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมที่ได้รับการพัฒนาแล้ว					
๒๖.	ได้มีการจัดงบประมาณเพื่อการพัฒนางานวัฒนธรรม					
๒๗.	ได้มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาทางวัฒนธรรม					
๒๘.	ได้มีการติดตามและประเมินผลงานพัฒนาวัฒนธรรม					
	ด้านที่ ๕ งานถ่ายทอดวัฒนธรรม					
๒๙.	ได้ทำการกำหนดเนื้อหาสาระวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การถ่ายทอด					
๓๐.	ได้มีการรณรงค์ให้ประชาชน ตระหนัก และให้ความร่วมมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม					
๓๑.	ได้มีการจัดให้การศึกษาอบรม ผู้เกี่ยวข้องเพื่อการถ่ายทอดวัฒนธรรม					
๓๒.	ได้มีการจัดหางบประมาณเพื่อการถ่ายทอดงานวัฒนธรรม					
๓๓.	ได้มีการสร้างเครือข่าย เพื่อการถ่ายทอดงานวัฒนธรรม					
๓๔.	ได้มีการติดตามและประเมินผลงานถ่ายทอดวัฒนธรรม					

ข้อ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๓๕	ด้านที่ ๖ งานส่งเสริมกิจการวัฒนธรรม ได้มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การ จัดกิจกรรมวัฒนธรรม					
๓๖	ได้มีการกำหนดแผนงานสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรม ทั้งบุคคล กลุ่ม/องค์กร					
๓๗	ได้มีการประชาสัมพันธ์และยกย่องบุคคล กลุ่ม/องค์กรที่ ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม					
๓๘	ได้มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม วัฒนธรรม					
๓๙	ได้มีการสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม					
๔๐	ได้มีการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคลากรปฏิบัติงานด้าน วัฒนธรรม					
๔๑	ได้มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวัฒนธรรม					
๔๒	ด้านที่ ๗ งานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ได้มีการสำรวจ เลือกรสร และจัดทำทำเนียบผู้มีความรู้ความ สามารถพิเศษทางวัฒนธรรมอย่างเต็มศักยภาพ					
๔๓	ได้มีการยกย่อง เชิดชู และสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ความ สามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้แสดงออกและถ่ายทอด ความรู้ทางวัฒนธรรมอย่างเต็มศักยภาพ					
๔๔	ได้มีการจัดประกวดความรู้ความสามารถและผลงานด้าน วัฒนธรรมของเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น					
๔๕	ได้มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนผู้มีความรู้ความสามารถ พิเศษทางวัฒนธรรม					
๔๖	ได้มีการสร้างเครือข่ายสนับสนุนผู้มีความรู้ความสามารถ พิเศษทางวัฒนธรรม					
๔๗	ได้มีการติดตามและประเมินผลการเสริมสร้างอัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรม					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๔๘.	ด้านที่ ๘ งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ได้มีการสำรวจและเลือกสรรกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ควร ค่าแก่การแลกเปลี่ยน					
๔๙.	ได้มีการกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมการแลก เปลี่ยนวัฒนธรรม					
๕๐.	ได้มีการประชาสัมพันธ์งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม					
๕๑.	ได้มีการจัดงบประมาณเพื่อการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม					
๕๒.	ได้มีการสร้างเครือข่ายงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม					
๕๓.	ได้มีการติดตามและประเมินผลงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม หรือข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ตอบแบบสอบถามครบถ้วน

ภาคผนวก ค.
รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล
ที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ชื่อองค์การบริหาร ส่วนตำบล	อำเภอ	ที่	ชื่อองค์การบริหาร ส่วนตำบล	อำเภอ
๑	บุง	เมือง	๒๕	ห้วย	ปทุมราชวงศา
๒	ไก่อำ	เมือง	๓๐	โนนงาม	ปทุมราชวงศา
๓	นาจิก	เมือง	๓๑	นาป่าแซง	ปทุมราชวงศา
๔	ปลาข้าว	เมือง	๓๒	พนา	พนา
๕	เหล่าพรวน	เมือง	๓๓	จานลาน	พนา
๖	สร้างนงทา	เมือง	๓๔	ไม้กลอน	พนา
๗	คีมใหญ่	เมือง	๓๕	พระเหลา	พนา
๘	นาฝื่อ	เมือง	๓๖	เสนางคณิกม	เสนางคณิกม
๙	น้ำปลิก	เมือง	๓๗	โพนทอง	เสนางคณิกม
๑๐	นาวัง	เมือง	๓๘	ไร่สีสุก	เสนางคณิกม
๑๑	นาหมอม้า	เมือง	๓๙	นาเวียง	เสนางคณิกม
๑๒	โนนโพธิ์	เมือง	๔๐	หนองไฮ	เสนางคณิกม
๑๓	โนนหนามแท่ง	เมือง	๔๑	หนองสามสี	เสนางคณิกม
๑๔	ห้วยไร่	เมือง	๔๒	หัวตะพาน	เสนางคณิกม
๑๕	หนองมะแซว	เมือง	๔๓	คำพระ	หัวตะพาน
๑๖	กุดปลาตุก	เมือง	๔๔	เค็งใหญ่	หัวตะพาน
๑๗	คอนเมย	เมือง	๔๕	หนองแก้ว	หัวตะพาน
๑๘	นายม	เมือง	๔๖	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน
๑๙	นาเต้	เมือง	๔๗	สร้างถ่อน้อย	หัวตะพาน
๒๐	ชานูมาน	ชานูมาน	๔๘	จิกคู่	หัวตะพาน
๒๑	โคกสาร	ชานูมาน	๔๙	รัตนวาริ	หัวตะพาน
๒๒	คำเขื่อนแก้ว	ชานูมาน	๕๐	อำนาจ	ลืออำนาจ
๒๓	โคกก่ง	ชานูมาน	๕๑	คงมะยาง	ลืออำนาจ
๒๔	ป่าก่อ	ชานูมาน	๕๒	เปือย	ลืออำนาจ
๒๕	หนองข่า	ปทุมราชวงศา	๕๓	คงบัง	ลืออำนาจ
๒๖	คำโพน	ปทุมราชวงศา	๕๔	ไร่จี	ลืออำนาจ
๒๗	นาหว้า	ปทุมราชวงศา	๕๕	แมค	ลืออำนาจ
๒๘	ลือ	ปทุมราชวงศา	๕๖	โคกกลาง	ลืออำนาจ

ที่พิเศษ

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ
ศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๕
อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ อจ ๓๗๐๐๐

กรกฎาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางเกศินี คำทวี นักวิชาการวัฒนธรรม ๘ว นำสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ ได้ดำเนินการตามทุนอุดหนุนการวิจัยด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่น ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม เรื่องบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อสนองนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และเพื่อส่งเสริมบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่อไป

ในการนี้ จึงขอกความอนุเคราะห์ท่าน ได้กรุณากรอกแบบสอบถามตามที่แนบเรียนมาพร้อมหนังสือนี้ เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งคืนแบบ ที่ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ ศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๕ ตำบล โนนหนามแห่ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดอำนาจเจริญ ภายในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๘ ขอขอบพระคุณในความร่วมมือที่ได้รับจากท่านมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางเกศินี คำทวี)

นักวิชาการวัฒนธรรม ๘ว

ภาคผนวก ง.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

๑. รศ.ดร.พิชญ์ สมพอง	คหบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๒. นายปรีชา เทพแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ
๓. นายสุมิตร กองกาญจน์	ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี
๔. นายอุทัย พลพวก	ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมุกดาหาร
๕. นางสมรภัท ศรีคง	ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยโสธร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางเกศินี คำทวี

วัน เดือน ปีเกิด

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๐๓

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

๕๐/๓๕ หมู่ ๒๐ ตำบลบึง อำเภอมืองฯ จังหวัดอำนาจเจริญ

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

นักวิชาการวัฒนธรรม ๗๖ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ

วุฒิการศึกษา

ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา (ศษ.ม.)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (๒๕๔๑)

ชื่อ-สกุล

นางกาญจนกานต์ ลุสมบัติ

วัน เดือน ปีเกิด

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

๓๐๑ หมู่ ๑ ตำบลนาหว้า อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

นักวิชาการวัฒนธรรม ๖๖ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ

วุฒิการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกคอมพิวเตอร์ศึกษา

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม